

Art. 7. 1. Do lokali wyłączonych spod publicznej gospodarki lokalami na podstawie niniejszej ustawy nie stosuje się przepisów dekretu z dnia 28 lipca 1948 r. o najmie lokali (Dz. U. z 1953 r. Nr 35, poz. 152).

2. Rada Ministrów może określić w drodze rozporządzenia górną granicę opłat za podnajem lub wynajem lokali lub ich części w przypadkach przewidzianych w art. 6 ust. 2.

Art. 8. 1. Najemcy, którzy zajmują dotychczas lokale w domach objętych niniejszą ustawą, korzystają do czasu opuszczenia tych lokali z uprawnień przewidzianych w przepisach o publicznej gospodarce lokalami i o najmie lokali.

2. Najemcy, którzy zajmują lokale w objętych niniejszą ustawą domach spółdzielni mieszkaniowych, ponoszą koszty bieżących remontów i eksploatacji na zasadach obowiązujących członków spółdzielni.

Art. 9. 1. W celu umożliwienia członkom spółdzielni mieszkaniowych, właścicielom domów jednorodzinnych lub właścicielom lokali w małych domach mieszkalnych lub w domach, o których mowa w art. 1 ust. 3, zamieszkania w ich domach (lokalach) władza kwaterunkowa obowiązana jest:

- 1) oddawać spółdzielniom mieszkaniowym i właścicielom domów (lokali) lokale zwalniane przez dotychczasowych najemców (użytkowników),
- 2) na wniosek spółdzielni mieszkaniowej lub właścicieli domów (lokali) przekwaterować osoby zajmujące lokal do lokalu zajmowanego dotąd przez wnioskodawcę lub do innego lokalu zastępczego dostarczonego przez wnioskodawcę.

2. Poza przypadkami, o których mowa w ust. 1, władza kwaterunkowa obowiązana jest w miarę dysponowania lokalami zastępczymi uwzględniać wnioski spółdzielni mieszkaniowych i właścicieli domów (lokali) o przekwaterowanie osób zajmujących lokal do lokalu zastępczego.

3. Przekwaterowanie, o którym mowa w ust. 1 pkt 2 i ust. 2, nie nastąpi w przypadkach, gdy członek spółdzielni po wejściu w życie niniejszej ustawy zamierza odstąpić swoje uprawnienia do przydzielonego mu lokalu, a najemca zajmujący ten lokal ubiega się o przyjęcie go na członka spółdzielni. Wniosek o przekwaterowanie nie będzie również uwzględniony, o ile spółdzielnia dysponuje lokalami wolnymi (nie przydzielonymi członkom), a najemca zgłosi wniosek o przyjęcie go na członka spółdzielni. Szczegółowe zasady i wa-

runki postępowania w tym zakresie ustali dla spółdzielni mieszkaniowych Centralny Związek Spółdzielczy w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej, uwzględniając prawo pierwszeństwa dotychczasowego najemcy do przyjęcia go na członka spółdzielni na ulgowych warunkach spłaty wkładu mieszkaniowo-budowlanego.

4. Lokale zastępcze, o których mowa w ust. 1 i 2, powinny nadawać się do zajęcia ze względu na stan techniczny, nie mogą być mniejsze od lokalu dotąd zajmowanego, ani też przekraczać obowiązujących norm zaludnienia; przekwaterowanie może być przeprowadzone bez względu na to, czy lokal, jaki otrzyma właściciel lub członek spółdzielni, będzie odpowiadał przysługującym mu normom zaludnienia.

5. Przekwaterowanie do lokalu zastępczego położonego w innej miejscowości może nastąpić tylko za zgodą osoby przekwaterowywanej.

6. Zajmowany przed przekwaterowaniem lokal w innym domu, będący w dyspozycji władzy kwaterunkowej, powinien właściciel (spółdzielnia) oddać do dyspozycji tej władzy, o ile przekwaterowanie nie następuje do tego lokalu.

7. Koszty przekwaterowania ponosi właściciel domu (lokalu) lub spółdzielnia.

Art. 10. Wyłączenie spod publicznej gospodarki lokalami na rzecz tej samej osoby stosuje się tylko do jednego domu jednorodzinnego, lokalu własnego lub lokalu w domu spółdzielni mieszkaniowej, według wyboru dokonanego przez tę osobę w zgłoszeniu do prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej.

Art. 11. Dotychczasowe wyłączenia lokali spod przepisów o publicznej gospodarce lokalami i o najmie lokali pozostają w mocy.

Art. 12. Ilekroć w innych przepisach prawnych jest mowa o domach jednorodzinnych lub o małych domach mieszkalnych, rozumie się przez to domy odpowiadające warunkom określonym w art. 3 i 4.

Art. 13. Traci moc dekret z dnia 25 czerwca 1954 r. o lokalach w domach spółdzielni mieszkaniowych i w domach jednorodzinnych (Dz. U. Nr 31, poz. 120).

Art. 14. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: A. Zawadzki
Sekretarz Rady Państwa: J. Horodecki

132

U S T A W A

z dnia 28 maja 1957 r.

o sprzedaży przez Państwo domów mieszkalnych i działek budowlanych.

Art. 1. Sprzedaż przez Państwo osobom fizycznym i spółdzielniom mieszkaniowym domów mieszkalnych, gruntów przydomowych oraz działek budowlanych odbywa się według zasad i w trybie określonym w niniejszej ustawie.

Art. 2. 1. Przedmiotem sprzedaży mogą być stanowiące własność Państwa:

- 1) domy jednorodzinne,
- 2) małe domy mieszkalne o najwyżej czterech lokalach mieszkalnych,
- 3) domy wielomieszkaniowe, przez które rozumieć należy domy o więcej niż czterech lokalach mieszkalnych,
- 4) działki budowlane.

Określenie domów, o których wyżej mowa, zawarte jest w ustawie z dnia 28 maja 1957 r. o wyłączeniu spod publicz-

nej gospodarki lokalami domów jednorodzinnych oraz lokali w domach spółdzielni mieszkaniowych (Dz. U. Nr 31, poz. 131).

2. Na Ziemiach Odzyskanych i na obszarze b. Wolnego Miasta Gdańska prezydium wojewódzkich rad narodowych oraz Prezydium Miejskiej Rady Narodowej we Wrocławiu mogą w drodze uchwały postanowić, że sprzedawane będą również istniejące w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy domy obejmujące nie więcej niż 8 izb, jeżeli ze względu na urządzenia mają one charakter domów jednorodzinnych.

Art. 3. 1. Sprzedawane mogą być zarówno domy zamieszkałe, jak również domy nowowypbudowane i nie oddane do użytku.

2. Domy sprzedaje się łącznie z zabudowaniami gospodarczymi oraz gruntami, na których domy te zostały pobudo-

wane, i przylegającymi bezpośrednio do nich podwórzami, ogrodami lub sadami, jeżeli nie wchodzi one w skład gospodarstwa rolnego.

Art. 4. 1. Domy jednorodzinne, małe domy mieszkalne i działki budowlane mogą być sprzedawane osobom fizycznym i spółdzielniom mieszkaniowym. Domy wielomieszkaniowe mogą być sprzedawane tylko spółdzielniom mieszkaniowym.

2. Nabywcą domu jednorodzinnego i działki budowlanej może być jedna lub więcej osób.

3. Liczba osób nabywających mały dom mieszkalny nie może być mniejsza od liczby lokali mieszkalnych w nabywanym domu. Lokale te sprzedawane są na odrębną własność nabywców.

4. Jedna osoba może nabyć tylko jedną nieruchomość w trybie niniejszej ustawy.

Art. 5. 1. Sprzedaż spółdzielni mieszkaniowej domu wielomieszkaniowego już zamieszkałego może nastąpić tylko w przypadku, gdy wyrazi na to zgodę co najmniej 80% wszystkich użytkowników (najemców).

2. Przekwaterowanie najemców nie przystępujących do spółdzielni następuje w trybie określonym dla przekwaterowania najemców zajmujących lokale w domach spółdzielni mieszkaniowych. Koszt przeprowadzki tych najemców ponosi spółdzielnia.

Art. 6. 1. Działki budowlane oraz grunty wymienione w art. 3 ust. 2, a położone na terenie miast i osiedli sprzedaje się jedynie na własność czasową.

2. Przepis ust. 1 nie dotyczy sprzedaży działek budowlanych oraz gruntów wymienionych w art. 3 ust. 2, położonych na terenie gromad, ani też sprzedanych domów w miastach, osiedlach i gromadach.

3. Budynki znajdujące się na gruntach sprzedanych na własność czasową stanowią odrębne nieruchomości. Minister Sprawiedliwości ureguje w drodze rozporządzenia sprawę zakładania i prowadzenia ksiąg wieczystych dla takich nieruchomości.

Art. 7. Cena na domy sprzedawane w trybie określonym niniejszą ustawą ustalana będzie w wysokości odpowiadającej kosztom budowy. Przy ustalaniu ceny za domy już eksploatowane należy uwzględnić stopień zużycia budynku.

Art. 8. 1. Na pokrycie ceny za nieruchomości sprzedawane osobom, które w związku z wojną rozpoczętą w 1939 r. pozostawiły majątek nieruchomy na terenach nie wchodzących w skład obecnego obszaru Państwa, a które na mocy umów międzynarodowych zawartych przez Państwo mają otrzymać ekwiwalent za mienie pozostawione za granicą, zalicza się wartość pozostawionego za granicą mienia nieruchomego.

2. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia sposób zaliczania na pokrycie ceny wartości majątku nieruchomego pozostawionego na terenach nie wchodzących w skład obszaru Państwa oraz sposób ustalania wartości tego mienia. Ponadto Rada Ministrów w tym samym trybie może określić inne kategorie osób, do których powinny być odpowiednio stosowane przepisy ust. 1.

Art. 9. Minister Finansów w drodze rozporządzenia określi warunki i tryb sprzedaży domów i gruntów w trybie niniejszej ustawy za wartości dewizowe.

Art. 10. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady ustalania ceny domów i gruntów, przypadki, w których cena domów może być ustalona według ich wartości użytkowej, sposób spłaty należności, sposób zaliczania na pokrycie ceny nakładów poczynionych przez nabywcę oraz kategorie

osób korzystających z pierwszeństwa przy nabywaniu domów i gruntów.

Art. 11. 1. Umowy sprzedaży nieruchomości w trybie niniejszej ustawy zawierają właściwe ze względu na położenie nieruchomości prezydium powiatowych (miejskich w miastach stanowiących powiaty i w miastach wydzielonych z województw) rad narodowych. Sprzedaż nieruchomości pozostających w zarządzie i użytkowaniu przedsiębiorstw lub jednostek państwowych nie objętych budżetem terenowym następuje na wniosek tych jednostek i przedsiębiorstw.

2. Dla ważności zawieranych umów wymagana jest forma aktu notarialnego.

3. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Finansów ustali w drodze rozporządzenia ulgowe stawki opłat za czynności notarialne i sądowe dokonywane w związku ze sprzedażą nieruchomości na podstawie niniejszej ustawy.

4. Minister Finansów w porozumieniu z Ministrem Gospodarki Komunalnej określi w drodze rozporządzenia ulgi w zakresie podatku od nabycia praw majątkowych przypadającego od nabycia mienia w trybie niniejszej ustawy.

5. Minister Gospodarki Komunalnej określi w drodze rozporządzenia tryb dokonywania sprzedaży nieruchomości na podstawie niniejszej ustawy.

Art. 12. 1. Jeżeli umowa sprzedaży nie zawiera odmiennych postanowień, domy i grunty sprzedawane na podstawie niniejszej ustawy wolne są od wszelkich długów i ciężarów. Sprawa odpowiedzialności Państwa za obciążenie nie utrzymane w mocy zostanie uregulowana odrębnymi przepisami.

2. Wykreślenie z ksiąg wieczystych długów i ciężarów, o których mowa w ust. 1, następuje na wniosek nabywcy lub prezydium rady narodowej (art. 11 ust. 1).

Art. 13. 1. Środki finansowe uzyskane ze sprzedaży domów i gruntów przeznaczone będą na fundusz mieszkaniowy.

2. Rada Ministrów określi szczegółowe zasady gromadzenia środków na fundusz mieszkaniowy i gospodarowania tymi środkami oraz ustali, w jakim zakresie środkami funduszu mieszkaniowego dysponują prezydium rad narodowych i jednostki, które były zarządcami i użytkownikami sprzedanego mienia.

Art. 14. Państwo udzielać będzie pomocy dla nabywania nieruchomości na podstawie niniejszej ustawy dla budownictwa mieszkaniowego ze środków własnych ludności. Zakres i formy pomocy Państwa określa Rada Ministrów.

Art. 15. 1. Domy jednorodzinne oraz lokale w innych domach sprzedawane w trybie niniejszej ustawy wyłączone są spod publicznej gospodarki lokalami, jeżeli w lokalach tych zamieszkuje właściciel domu (lokalu) lub członek spółdzielni mieszkaniowej, która dom kupiła, a także w innych przypadkach, gdy właściciel uzyskał zezwolenie na najem całego lokalu, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o wyłączeniu spod publicznej gospodarki lokalami domów jednorodzinnych oraz lokali w domach spółdzielni mieszkaniowych (Dz. U. Nr 31, poz. 131).

2. Na wniosek nabywcy domu najemcy lokali będą przekwaterowani do lokali zastępczych w trybie i na warunkach określonych w przepisach ustawy z dnia 28 maja 1957 r. o wyłączeniu spod publicznej gospodarki lokalami domów jednorodzinnych oraz lokali w domach spółdzielni mieszkaniowych (Dz. U. Nr 31, poz. 131).

Art. 16. 1. Osoby, które korzystały z nieruchomości podlegających sprzedaży w trybie niniejszej ustawy na podstawie przydziałów dokonanych przez organy administracji państwowej lub organy b. związków samorządu terytorialnego, będą zwolnione od obowiązku uiszczania nie wpłaconej należności za korzystanie z tego mienia za czas do dnia jego na-

bycia, jeżeli nabędą to mienie w ciągu roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Uiszczone sumy należności zwrotowi nie podlegają.

2. Za zgodą prezydium powiatowej rady narodowej (miejskiej rady narodowej miasta stanowiącego powiat lub miasta wydzielonego z województwa) mogą być osobom wymienionym w ust. 1 sprzedane domy większe niż wymienione w art. 2 ust. 1 pkt 1, jeżeli zostały one przydzielone przez Państwowy Urząd Repatriacyjny w związku z opuszczeniem przez repatriantów mienia poza obecnymi granicami Państwa, o ile domy te znajdują się we władaniu tych osób.

3. W przypadkach sprzedaży domów, o których mowa w ust. 2, przewidziane w art. 15 wyłączenia lokali spod publicznej gospodarki lokalami odnoszą się do takiej ilości izb, jaka ulega wyłączeniu w domach jednorodzinnych. Ustalenie izb podlegających wyłączeniu spod publicznej gospodarki lokalami przeprowadza prezydium powiatowej (miejskiej) rady narodowej.

Art. 17. 1. Osoby, które są we władaniu nieruchomości odpowiadającej warunkom określonym w art. 2 i objętej uchwałami b. związków samorządu terytorialnego o sprzedaży lub zamianie tej nieruchomości na rzecz tych osób lub ich spadkobierców, stają się z mocy prawa właścicielami tego mienia po dokonaniu rozliczenia z Państwem w związku z przejściem tego mienia na własność tych osób.

2. Tryb przeprowadzenia rozliczenia określi Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z Ministrem Finansów.

3. Dokument stwierdzający dokonanie rozliczenia w trybie określonym w ust. 2 stanowi podstawę do przepisania tytułu własności w księgach wieczystych.

Art. 18. Osoby, które posiadają mienie nierolnicze i przedstawia ustalające sprzedaż tego mienia prawomocne orzeczenie b. komisji osadnictwa nierolniczego lub orzeczenia prezydium rad narodowych, wydane na podstawie dekretu z dnia 6 grudnia 1946 r. o przekazywaniu przez Państwo mienia nierolniczego na obszarze Ziemi Odzyskanych i b. Wolnego Miasta Gdańska (Dz. U. Nr 71, poz. 389 oraz z 1947 r. Nr 66, poz. 410), a do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy nie nabyły własności tego mienia, stają się właścicielami tego mienia po dokonaniu rozliczenia z Państwem w związku z na-

byciem tego mienia. Przepis art. 17 ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 19. 1. Osoby, którym na podstawie dekretu z dnia 10 grudnia 1952 r. o odstępowaniu przez Państwo nieruchomości na cele mieszkaniowe oraz na cele budownictwa indywidualnych domów jednorodzinnych (Dz. U. Nr 49, poz. 326) odstąpione zostały domy i działki budowlane w trybie dzierżawy z jednoczesnym ustanowieniem użytkowania jako prawa wieczystego na gruncie, mogą nabyć te nieruchomości na zasadach niniejszej ustawy.

2. Z osobami, na rzecz których przed wejściem w życie niniejszej ustawy zapadły prawomocne orzeczenia prezydium rad narodowych o odstąpieniu im mienia nierolniczego w trybie dekretu z dnia 10 grudnia 1952 r. wymienionego w ust. 1, zawarte zostaną umowy sprzedaży na podstawie niniejszej ustawy, jeżeli osoby te w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie tej ustawy zgłoszą wniosek o sprzedaż im nieruchomości.

Art. 20. 1. Na zasadach i w trybie określonym w niniejszej ustawie mogą być również odstępowane budynki wraz z gruntami wymienionymi w art. 3 ust. 2, przeznaczone na pomieszczenia warsztatów rzemieślniczych i drobnych zakładów przemysłowych, jak również budynki przeznaczone na prowadzenie małych pensjonatów w miejscowościach uzdrowiskowych i letniskowych, a także tereny przeznaczone na gospodarstwa warzywnicze i ogrodnicze.

2. Minister Gospodarki Komunalnej w porozumieniu z właściwymi ministrami określi w drodze rozporządzenia zakłady przemysłowe i pensjonaty, do których mają zastosowanie postanowienia ust. 1, oraz zasady przeznaczenia do sprzedaży terenów na gospodarstwa warzywnicze i ogrodnicze.

Art. 21. Traci moc dekret z dnia 10 grudnia 1952 r. o odstępowaniu przez Państwo nieruchomości na cele mieszkaniowe oraz na cele budownictwa indywidualnych domów jednorodzinnych (Dz. U. Nr 49, poz. 326).

Art. 22. Ustawa wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Przewodniczący Rady Państwa: *A. Zawadzki*
Sekretarz Rady Państwa: *J. Horodecki*

133

U S T A W A

z dnia 29 maja 1957 r.

o zmianie przepisów prawa o ustroju sądów powszechnych.

Art. 1. W prawie o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 1950 r. Nr 39, poz. 360) wprowadza się zmiany następujące:

1) w art. 4:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Dla każdego województwa oraz dla miasta wyłączonego z województwa tworzy się sąd wojewódzki. Może być utworzony jeden sąd wojewódzki dla województwa i miasta z niego wyłączonego.”

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Dla każdego powiatu i miasta stanowiącego powiat miejski tworzy się sąd powiatowy, może jednak być utworzony jeden sąd powiatowy dla powiatu i miasta stanowiącego powiat lub dla sąsiadujących z sobą powiatów. W miastach, podzielonych administracyjnie na dzielnice, można tworzyć sądy powiatowe dla każdej dzielnicy.”

2) w art. 5:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Minister Sprawiedliwości może w drodze rozporządzenia tworzyć poza siedzibą sądu:

a) wydziały zamiejscowe sądów powiatowych,

b) ośrodki zamiejscowe sądów wojewódzkich składające się z jednego lub kilku wydziałów oraz ustalać ich siedzibę, obszar właściwości i organizację.”

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Zniesienie ośrodka lub wydziału zamiejscowego następuje w drodze rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości. Członkowie zniesionego ośrodka lub wydziału zamiejscowego przechodzą do siedziby odpowiedniego sądu.”

3) w art. 7:

a) w § 2 wyrazy „rady narodowe m. st. Warszawy i m. Łodzi” zastępuje się przez wyrazy: „rady narodowe miast wyłączonych z województw”;

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Ławnikiem może być wybrany każdy obywatel,